

FEDERACIÓ DE
MOVIMENTS DE
RENOVACIÓ DE
PEDAGÒGICA DE
CATALUNYA

Avda Drassanes, 3 08001 - Barcelona Tf. 934817388 mmp@pangea.org

Amb el patrocini de la

F U N D A C I Ó
PROPEDAGÒGIC

RECULL DE PREMSA –EDUCACIÓ–

DIVENDRES 29 DE GENER DE 2010

[3-24.CAT](#)

[EL PERIODICO](#)

[DIARI DE GIRONA](#)

[DIARI DE GIRONA](#)

[EL PERIODICO](#)

[EL PUNT](#)

[GIRONA.INFO](#)

[UOC](#)

[LA VANGUARDIA](#)

[EL PAIS](#)

[Maragall creu que el pacte educatiu estatal té la filosofia de la LEC](#)

[Editorial: "Propostes per millorar les aules"](#)

[Escollir entre Batxillerat o FP als 14 anys](#)

[Educació amplia de dos a tres dies els nomenaments dels docents interins](#)

[Carta destacada del dia: El pacte per l'educació s'oblida de la diversitat funcional](#)

[«Hem de donar eines a les persones perquè participin en el seu entorn»](#)

[10.800 estudiants gironins aprenen a escollir carrera i professió superant tòpics sexistes](#)

[«Internet fa possible que l'educació avui estigui a l'abast de moltes més persones»](#)

[¿Quo vadis, sistema educativo?](#)

[Un trabajo para vivir, no una vida para trabajar](#)

3-24.CAT. 29.01.10

MARAGALL CREU QUE EL PACTE EDUCATIU ESTATAL TÉ LA FILOSOFIA DE LA LEC

El conseller d'educació, Ernest Maragall, ha considerat que la proposta del ministre d'Educació, Ángel Gabilondo, és 'indiscutiblement de caràcter positiu' ja que persegueix l'objectiu que tots els alumnes estudiïn fins als 18 anys i incorpora 'l'esperit i la filosofia de la Llei d'Educació de Catalunya (LEC)'.

La proposta del govern espanyol que aquest dimecres el ministre ha presentat en el marc de la Conferència Sectorial d'Educació contempla que quart d'ESO, l'últim curs de l'Educació Secundària Obligatòria, tingui dues orientacions en funció del que l'estudiant vulgui fer posteriorment: batxillerat o Formació Professional (FP).

[inici](#)

EL PERIODICO. 28.01.10

EDITORIAL

PROPOSTES PER MILLORAR LES AULES

Les 104 propostes per reformar el sistema educatiu que va presentar ahir el ministre Ángel Gabilondo en la conferència sectorial del ram aspiren a garantir la continuïtat dels plans d'estudi, reduir el fracàs escolar i millorar els mecanismes que mesuren el rendiment dels estudiants. D'aquests tres objectius, el primer és una necessitat ineludible de reformar tot el sistema, cosa que explica que el propòsit del ministre de requerir una majoria de dos terços al Congrés per canviar els plans educatius apunta en la direcció adequada. Si no és possible arribar al consens en un assumpte tan complex, aconseguir la complicitat d'una majoria qualificada, que per força ha d'incloure els dos grans partits, sembla una garantia suficient per protegir la política educativa de l'oportunisme o la frivolitat electoral.

Actualment és com qui diu impossible trobar un sol estudiant que al completar el cicle acadèmic no s'hagi hagut d'ajustar a més d'un retoc en els plans que estaven en vigor quan va entrar per primera vegada en una aula. I aquest reguitzell de canvis i reformes ha anat alimentant les dimensions del fracàs escolar –el 30% dels alumnes

arriben al final de l'etapa obligatòria sense haver obtingut un títol acadèmic– i ha instaurat el costum de convertir els plans educatius en una arma política. La sensatesa de les propostes de Gabilondo es completa amb el projecte d'establir dues proves d'avaluació de coneixements al final del sisè curs de Primària i del tercer d'ESO, destinades a millorar la preparació dels alumnes. Es tracta de disposar d'una foto fixa de cada promoció per saber fins a quin punt el sistema és eficaç, els joves adquireixen els coneixements fonamentals en cada cicle acadèmic i el professorat obté dels seus alumnes els resultats que en cal esperar. Sense aquesta informació no és possible corregir res sobre la marxa o, menys encara, convertir l'últim any d'ESO en un curs d'introducció que permeti als estudiants decidir-se després per la formació professional o el batxillerat.

Millorar els rendiments escolars i reduir el fracàs a les aules únicament es pot abordar amb una política d'Estat. Si aquestes 104 propostes ho aconsegueixen, degudament esmenades i debatudes, el 85% de la població estudiantil haurà d'obtenir el 2020 una qualificació acadèmica, segons ha explicat el ministre. Ara com ara estem molt lluny d'aquesta xifra.

[*inici*](#)

DIARI DE GIRONA. 29.01.10

ESCOLLIR ENTRE BATXILLERAT O FP ALS 14 ANYS

El ministre d'Educació, Àngel Gabilondo, va proposar als consellers autonòmics que 4t d'ESO es converteixi en un curs "orientador" que ajudi els alumnes a decidir-se entre fer Batxillerat o inclinar-se per la Formació Professional (FP), per aconseguir que el 2020 el 85 per cent dels estudiants obtinguin un títol que garanteixi la seva ocupabilitat. En aquest sentit, els alumnes hauran de triar a 3er d'ESO (14 i 15 anys) si optaran per una fórmula o una altra. No obstant això, durant la seva intervenció després de la Conferència Sectorial d'Educació, va destacar que qualsevol modificació normativa que s'hagi d'adoptar com a conseqüència del Pacte Social i Polític per l'Educació "haurà de ser comptat amb el suport de dos terços del Parlament com a gest de lleialtat institucional". "No volem que cap nova mesura sigui imperativa del Govern, sinó que s'accepti de manera consensuada", va assegurar.

Durant la reunió, el ministre va fer entrega als representants educatius autonòmics d'un document amb 104 propostes per a la reforma del sistema d'ensenyament que, segons va explicar, integra els suggeriments que recullen els onze textos de cada regió i el document conjunt que van lliurar recentment les sis comunitats governades pel PP; més les aportacions dels agents socials.

"Cap al 22 de febrer, una vegada que els consellers hagin analitzat totes les propostes, presentarem un nou text que serà debatut en la propera Conferència Sectorial que celebrarem a finals de mes", va explicar. En aquest sentit, Gabilondo es va mostrar "optimista" sobre el fet que per a aquesta es tanquin les negociacions del pacte.

Per part seva, el portaveu d'Educació del PP al Congrés, Juan Antonio Gómez Trinidad, va assenyalar que el text presentat a les comunitats autònomes pel ministre d'Educació suposa "un pas més" per aconseguir un Pacte d'Estat per l'Educació, però és "insuficient perquè evita els grans temes" del sistema educatiu.

El PP demana concretar

Gómez Trinidad va afirmar que troba a faltar "mesures concretes" per garantir "la llibertat dels pares" a l'hora d'elegir l'educació que desitgin per als seus fills, així com compromisos "per vertebrar el sistema educatiu espanyol". El portaveu del PP va indicar que per aconseguir la vertebració cal "un currículum comú, que no és res més que transmetre el llegat que ens uneix als espanyols".

[*inici*](#)

DIARI DE GIRONA. 29.01.10

EDUCACIÓ AMPLIA DE DOS A TRES DIES ELS NOMENAMENTS DELS DOCENTS INTERINS

La mesura es començarà a aplicar a partir del 8 de febrer els dilluns, dimecres i divendres

La negociacions entre Educació i els sindicats estan donant aquest mes de febrer un gir radical. Sobre la taula, però, encara queden molts temes per resoldre, com ara el calendari escolar o el decret d'autonomia de centres. La trobada setmanal d'ahir, però, aporta ja el primer acord: que el departament accepta ampliar a tres dies els nomenaments telemàtics del professorat interí. El dia acordat serà els dilluns a partir del pròxim 8 de febrer.

El representant de CCOO a la mesa, Àngel Garcia, va explicar que de moment només s'ha marcat el full de ruta de les negociacions que tenen el 19 de febrer com a punt final. La mesa se celebrarà fins aquesta data dues vegades per setmana amb l'objectiu d'arropar en les qüestions i amb la voluntat, per les dues parts, d'arribar a un acord consensuat. El calendari de negociacions proposat per la part sindical passa per reunions setmanals els dimecres i divendres. Els dimecres serà per parlar del decret d'autonomia de centres, mentre que els divendres es tractarà el calendari escolar, nomenaments, substitucions i borsa d'interins, entre d'altres. Pel que fa al decret, Garcia va comentar que es discutirà "article per article" i es faran "les esmenes que calgui". La preocupació de CCOO en aquest punt és màxima, ja que segons el seu representant aquest inclou aspectes com ara l'estructura del centre, la gestió del personal i l'avaluació. "Si el director passa a tenir capacitat per prendre decisions de caire laboral, nosaltres, d'alguna manera, hi hem de ser presents, ja que fins ara era l'administració qui prenia aquestes decisions", va dir el representant.

Garcia, tanmateix, va comentar que el departament ha garantit que es mantindrà el nombre de càrrecs directius de cada centre. És a dir, hi haurà director, cap d'estudis, secretari i coordinador. I és que el decret descartava la figura del coordinador. "Estem disposats a negociar però hem de recuperar la confiança amb el departament", va concloure Garcia.

[inici](#)

EL PAIS. 27.01.10

CARTA DESTACADA DEL DIA

EL PACTE PER L'EDUCACIÓ S'OBLIDA DE LA DIVERSITAT FUNCIONAL

M.A.G. - BARCELONA

El Govern està establint les bases d'un nou pacte per l'educació. Com és natural, la societat canvia i acull noves realitats que han d'estar en consonància amb l'actualitat. Realitats humanes com les modificacions demogràfiques, l'envelliment de la població, la baixa natalitat i l'alta immigració. I realitats socials i econòmiques com l'aplicació de les noves tecnologies de la informació i la comunicació, tant a les cases com a les escoles. No obstant, l'Estat continua negant una realitat latent a Espanya, sense voler o volent-ho: el dret a viure en igualtat d'oportunitats que tenim les persones amb diversitat funcional. Una prova d'això és el nou pacte per l'educació, en què no es preveu en absolut una veritable educació inclusiva.

L'ensenyament és un dret constitucional i, per aquesta raó, hauria de ser-ho per a tots els nens i nenes sense cap mena de distinció. Tots els escolars es mereixen tenir el dret, garantit per les administracions, de rebre atenció, coneixements i formació, des de la guarderia fins a la seva inserció en el món laboral. Aquests drets només s'aconsegueixen si els pressupostos de l'Estat inclouen recursos humans i materials per poder atendre tots els alumnes, i no només en l'aspecte cultural, sinó, sobretot, per ensenyar-los a desenvolupar-se com a ciutadans. Els nens amb diversitat funcional –no s'ha de confondre amb discapacitat– necessiten pactes que els considerin com a ciutadans i requereixen dedicació per poder créixer en igualtat d'oportunitats. Per això, unes quantes mares de nens i nenes amb diversitat funcional han obert un espai a internet (<http://pactoeducativoparatodos.blogspot.com/>) on exposen un manifest perquè els seus fills puguin accedir a una eficaç educació inclusiva.

[inici](#)

EL PUNT. 29.01.10

ENTREVISTA A MONTSE CASTRO, EDUCADORA SOCIAL

«HEM DE DONAR EINES A LES PERSONES PERQUÈ PARTICIPIN EN EL SEU ENTORN»

Montse Castro reivindica la plena integració en la societat de les persones amb discapacitats i que siguin tractades amb total normalitat, amb els mateixos drets i deures que tothom.

Què és l'educació social?

–«Els àmbits d'intervenció són l'educació especialitzada, per a persones amb necessitats educatives especials; l'educació de persones adultes, la formació laboral i l'animació sociocultural. Molt sovint es treballa amb persones amb risc social, i es pot fer treball individual, comunitari, de prevenció, etcètera.»

–I quina és la finalitat?

–«La nostra funció és donar eines a les persones perquè participin en el seu entorn, sempre partint de les seves necessitats (que són diferents per a cadascú), que poden ser d'adaptació social, de caire cultural, laboral, formatiu, etcètera.»

–Quines són les principals dificultats que es troben els educadors socials per desenvolupar la seva feina?

–«El reconeixement professional. Ha millorat, però encara no prou. Sovint ens trobem que l'educador social, amb els seus tres anys de diplomatura, o els quatre del grau, acaba essent contractat com a monitor.»

– Com us arriben els usuaris?

– «En el cas de persones amb discapacitats sovint vénen a través de la família. En casos de risc d'exclusió, poden venir derivats de Serveis Socials o d'altres institucions i organitzacions.»

–Hi ha processos d'intervenció genèrics vàlids per a totes les problemàtiques?

–«És molt difícil generalitzar. En casos d'usuaris provinents de famílies desestructurades, per exemple, amb problemes que poden anar des de la drogadocció fins als maltractaments, els educadors podem agafar una mica el paper de referent positiu, com a model d'adult, per mostrar a l'usuari que hi ha altres maneres de viure més sanes, alhora que l'ajudem a adquirir unes habilitats socials que potser per la seva situació no ha pogut assolir.»

–I pel que fa a les persones amb discapacitats...

–«En aquest cas ja no es tracta tant de ser un model a seguir com de potenciar les capacitats de la persona. Un educador no ha de fixar-se en la discapacitat, sinó en les capacitats que té l'usuari i potenciar-les. Tots tenim coses que sabem fer millor i pitjor.»

–L'educador social ha de complementar la seva tasca amb la d'altres professionals?

–«Sí, i tant. Calen equips multiprofessionals. L'usuari pot tenir necessitats que poden requerir la intervenció i seguiment d'un metge, d'un psicòleg, d'un treballador social... Tothom pot aportar-hi coses, segons cada cas.»

–Hi ha un límit objectiu entre l'atenció que es dona a aquestes persones i una sobreprotecció excessiva?

–«En el moment que, com a educador, fas coses que aquella persona pot fer per si mateixa, pot haver-hi sobreprotecció. Si no sap com fer-ho cal ensenyar-n'hi. Si necessita engegar l'ordinador, posem per cas, i està capacitat per fer-ho, que ho faci, com fa tothom.»

–La integració d'aquestes persones dins la societat està plenament normalitzada?

–«No. Hem progressat molt, però hi ha molt camí per fer encara.»

–I què ens falta?

–«En molts casos continua essent una integració una mica compassiva, com si els féssim un favor acceptant-los entre nosaltres. I el que s'ha de veure és que són persones que tenen els mateixos drets i els mateixos deures que tothom. Dret a ser independents, a prendre les seves pròpies decisions, a tenir una feina o a tenir parella, que continua essent el gran tabú. Tenen les mateixes necessitats que té tothom, i tenen dret a viure la seva vida de manera tan autònoma com els sigui possible.»

–Quin paper hi juga la família en la integració social?

–«Les famílies han fet molt per assolir la situació que tenim ara. Cal reconèixer-los-ho.»

–No els deu ser fàcil.

–«El que normalment li passa a la família és que té por. Si veuen que aquell fill o filla no té la mateixa capacitat de defensa que tenen els altres nens, pateixen. Tenen por i intenten protegir-los, tal com fem tots amb els nostres fills quan els veiem vulnerables. La protecció pot fer-se de dues maneres: o posant-los dins d'una mena de campaneta, aïllant-los perquè no els fereixin, o intentant ensenyar-los que la vida és com és, que és dura, que s'ha de defensar, i ensenyar-n'hi.»

–I com es lluita contra la por?

–«La intervenció ha de ser en dos sentits: per a l'usuari, ensenyant-li a aconseguir autonomia en la seva vida. I per als pares, fent-los entendre que el fill es fa gran, que té unes necessitats i que necessita unes eines... cal ajudar-lo a fabricar-les. Quan l'usuari va aconseguint més grau d'autonomia, la por es va fonent.»

– Hi ha prou sensibilització social a l'hora d'adaptar espais i recursos a les necessitats de les persones amb discapacitat?

– «Segons la legislació s'haurien de tenir en compte, i ja s'hi tenen, però no sempre es fan les coses bé. Ara ja tothom sap que a l'entrada d'un edifici ha d'haver-hi una rampa, per exemple, però sovint fa falta fer-los entendre que no n'hi ha prou fent un pendent: la rampa ha de permetre l'accés a persones amb cadira de rodes. Si el pendent és excessiu, o si fa un petit escaló de dos centímetres, posem per cas, pot ser un obstacle insuperable per molta gent. I parlem de persones amb discapacitats físiques, però què passa amb els que amb discapacitats sensorials? Cal tenir-los en compte a tots.»

És professora associada de la Universitat de Girona en les assignatures d'intervenció educativa en el camp de les discapacitats i intervenció psicopedagògica en àmbits no formals, i des del 2008 és la responsable del programa de suport a persones amb discapacitat de la UdG.

[inici](#)

GIRONA INFO. 29.01.10

MÉS DE 10.800 ESTUDIANTS GIRONINS APRENDRAN A ESCOLLIR CARRERA I PROFESSIONI SUPERANT ELS TÒPICS SEXISTES

Un programa impulsat pels departaments d'Educació i Treball, 'Ni més ni menys, igual', pretén donar als joves estudiants la informació suficient perquè superin els tòpics sexistes que encara pesen sobre certs estudis i professions, considerades 'de nois o de noies'. Per això, ha repartit un material didàctic a 106 centres d'educació de la demarcació per fer adonar els joves que poden escollir els estudis que més els agradin ja que tenen les mateixes capacitats per fer-los. D'aquesta manera, es pretén superar la situació que es dona en certes carreres, com les de ciències socials o de la salut, on hi ha majoritàriament dones o els estudis tècnics, on només un de cada quatre estudiants és dona.

El projecte és una eina perquè els centres, tant a l'ESO, FP o batxillerat, puguin treballar l'orientació laboral dels alumnes sense biaixos de sexe, molts dels quals encara estan presents en la societat ja sigui per tradició, repetició o per rols adquirits. Això ha fet que algunes carreres estiguin protagonitzades bàsicament per les dones i, en canvi, en els estudis més tècnics, la formació professional més mecànica o les enginyeries siguin territoris eminentment masculí.

En el marc de l'Expojove 2010, la Generalitat ha volgut fer arribar aquesta informació als alumnes que han assistit a la fira. I no només això, sinó que ha repartit els materials a més d'un centenar de centres per tal que els puguin treballar amb els seus professors. 'Volem que els joves prenguin consciència de què hi ha rols que limiten les seves decisions i que puguin trencar amb aquests estereotips', ha afirmat la subdirectora general de Programes d'Igualtat entre Dones i Homes en el Treball del Departament de Treball, Mònica Geronés.

Entre els materials que s'han enviat als centres hi ha jocs de rol, de cartes i d'altres activitats que ajuden als joves a adonar-se dels 'tòpics' que encara envolten l'elecció d'uns estudis o una formació professional. Per exemple, entre els materials hi ha un joc de veritat o fals on cada carta té un tòpic -com per exemple que els nois són millors en matemàtiques i ciències o que a les noies els interessa menys que als nois la tecnologia – i els alumnes han de dir si és veritat o fals.

El joc principal consisteix en què l'alumnat s'imagini que acaba d'arribar a una illa deserta i que caldrà organitzar-se per crear una nova societat per sobreviure durant un temps. L'alumnat haurà de fer una distribució dels rols a assumir i necessitats a cobrir en qualsevol situació. 'L'objectiu és que s'adonin que cal construir una societat més equilibrada i igualitària, on es pugui aprofitar plenament el talent de nois i noies', ha detallat Geronés. Geronés ha aportat dades que exemplifiquen que encara existeix una divisió entre homes i dones a l'hora d'escollir estudis. Per exemple, als centres universitaris de tot l'Estat el 54% de les persones matriculades són dones. D'aquestes el 74% es concentra en Ciències de la salut, el 63% en Ciències socials i jurídiques, el 62% en Humanitats, el 59% en Ciències experimentals i només el 27% en carreres tècniques.

[inici](#)

UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA. 29.01.10

ENTREVISTA AMB STEPHEN DOWNES

«INTERNET FA POSSIBLE QUE L'EDUCACIÓ ESTIGUI A L'ABAST DE MÉS PERSONES»

Conegut com el pare de l'eLearning 2.0, el canadenc Stephen Downes va ser a Barcelona per participar en el VI Seminari de la Càtedra UNESCO d'e-learning de la UOC. Downes és investigador sènior de l'Institute for Information Technology de New Brunswick, Canadà. Especialista en educació per mitjà de la xarxa i nous mitjans de comunicació, la seva aspiració és aconseguir que el coneixement es pugui transmetre sense barreres.

Vostè és conegut com el pare de l'e-learning 2.0: Ens podria descriure en què consisteix?

L'ensenyament en línia es va gestar a les acaballes dels anys vuitanta, a partir de l'ús dels ordinadors en conferències. Però el sistema es crea quan apareix la xarxa, a mitjan anys noranta. El 1996 la Universitat de Maryland va començar a fer cursos a través de la seva pàgina web (la UOC també és pionera; el seu primer any

acadèmic va ser el 1995-1996!). Al cap de poc ja es comencen a desenvolupar programes per a aquesta mena de continguts, com Web Course Tools (WebCT), Blackboard (www.blackboard.com) i Moodle (<http://docs.moodle.org/es>). Avui es fa un pas més, que és utilitzar les tecnologies de les xarxes socials com Facebook, Twitter i YouTube per a facilitar la transmissió dels coneixements. Això és l'e-learning 2.0, que també pot existir creant una xarxa social pròpia. Al principi, la base de l'aprenentatge virtual (e-learning) eren les classes en línia, però avui es demostra que és molt més: és un tema de comunicació en línia.

Aquest sistema fa més accessible l'educació, la qual cosa coincideix amb la seva filosofia: vostè aspira a una societat «en què el coneixement i l'ensenyament siguin béns públics i no s'acaparin ni s'amaguin per a aconseguir riqueses i influència». Es va per aquest camí?

A cada societat hi ha forces que treballen en aquest sentit i altres que s'hi oposen. És difícil precisar, però la veritat és que internet i les seves tecnologies fan possible que l'educació avui estigui a l'abast de moltes més persones. No obstant això, els editors volen controlar la informació, els governs, les seves polítiques... Hi ha moltes maneres en què forces externes limiten l'autonomia i la llibertat personal dels individus. De vegades es pensen que ho fan per raons lloables (i a vegades ho són), però en general controlar la informació no és positiu.

Tinc la impressió que la informació ja no és controlable, que no hi ha camí de tornada. Com si la revolució ja hagués començat fa temps...

Sí, és cert, però sempre hi ha una contrarevolució. Li posaré un exemple. El llançament d'aparells com l'iPhone és un pas enrere perquè les aplicacions que porta aquest producte totes estan controlades per Apple. La firma no solament els fabrica sinó que controla les aplicacions que es fan servir i també quins continguts, quina informació es distribueix. L'usuari de l'iPhone només pot accedir a la informació per mitjà de servidors aprovats per Apple... Això és un pas enrere perquè als nostres ordinadors hi podem posar/crear qualsevol contingut. A més, quan hi ha un control d'aquesta mena també es tendeix a controlar més l'aspecte comercial; s'ha de pagar, per exemple, per a actualitzar el sistema operatiu de l'iPhone, i pels continguts, per l'accés... I la gent no sempre té diners per a fer-ho!

Com es pot democratitzar més internet?

Hi ha dues maneres de fer-ho: una, millorar les habilitats de la gent per a treballar amb les tecnologies i, l'altra, fer la tecnologia més simple (cosa que passa constantment). Però necessitem tots dos aspectes perquè no és un tema de bregar solament amb eines tecnològiques sinó també amb conceptes i informació. Per això la gent necessita tenir destresa semàntica: una educació que els permeti ser hàbils en el llenguatge de les noves tecnologies. Si no són capaços de crear, de parlar i d'enviar missatges, si són receptors passius, són com analfabets... Un altre punt clau és el de l'accés fàcil a internet i uns preus més econòmics.

Tornant a l'e-learning 2.0, quins són els altres avantatges de l'ús de les xarxes socials en l'ensenyament mitjançant internet?

El principal és que posa els estudiants en un ambient en què es crea alguna cosa. No són receptors passius d'informació, sinó que estan involucrats en el procés de buscar, crear i produir informació. I aquesta és la manera en què s'aprèn: no aprenem perquè ens expliquen coses, sinó perquè les fem. Per què agafem apunts en una classe tradicional? Perquè és una manera de treballar amb la matèria que t'ensenyen: la fas teva. I això és el que produeix el teu coneixement, és el que modela el teu cervell.

I és possible aconseguir aquest efecte amb aquestes noves eines?

Sí, perquè a internet es pot escriure, dibuixar, crear imatges... De totes maneres, hem de ser curiosos perquè la tendència en les tecnologies de l'educació a la xarxa és buscar aplicacions que facin les coses per tu (com ara prendre notes, buscar informació...), però quan la màquina et fa les coses, no aprens. Són les eines que t'ajuden a fer coses però no et fan la feina les que t'ajuden a aprendre.

Quan es va crear l'Open University al Regne Unit, el 1969, un dels seus objectius era facilitar l'accés a l'educació a persones amb discapacitat. M'imagino que aquest factor també es té molt en compte en l'ensenyament per internet...

Sí, del tot. El wwwConsortium (W3C, una organització que té per objectiu aconseguir el màxim potencial del web) té el que es coneix com la «Iniciativa per a l'accessibilitat», que investiga maneres de poder accedir a internet per a persones amb diferents tipus de discapacitat, com ara lectors de pantalla, que llegeixen en veu alta el contingut d'una pàgina web.

Un altre aspecte que pot ser una barrera a la xarxa és el llenguatge. Com es podria resoldre?

El tema de la llengua és delicat. L'anglès ha dominat fins ara, però avui hi ha més parlants de xinès en línia que no pas angloparlants, encara que molts d'aquests xinesos parlen anglès... De totes maneres, jo penso que no interessa que domini una llengua perquè cada llengua implica una manera diferent de veure el món, de representar les possibilitats. Per això cal preservar aquestes llengües. La traducció és una sortida perquè ningú no pot aprendre tants idiomes. No obstant això, una bona traducció és difícil perquè implica un procés cognitiu que una màquina no pot fer.

Se'n recorda, de la seva primera trobada amb la xarxa? Es va adonar que seria una cosa tan crucial per a la seva vida?

Vaig començar a treballar amb computadors als anys vuitanta, quan internet era una cosa menor. Ja llavors em va semblar que serien una cosa molt interessant. Vaig continuar fent-los servir en diferents projectes, però recordo un moment clau, que va ser quan em van parlar d'un programa anomenat MUD (Multi User Dungeon): un videojoc de rol, al qual em van dir que podria accedir des del meu ordinador de casa. De manera que vaig fer servir el meu mòdem, em vaig connectar amb el servidor de la universitat i em vaig inscriure en aquest MUD. El joc et donava una descripció de la situació (del tipus «Ets davant d'un castell, la porta és tancada») i tu li escrivies una ordre («Obre la porta», «Mata el monstre», etc.). Era un típic joc, però la cosa interessant era que hi havia altra gent que també era a casa, a la xarxa, als seus ordinadors, jugant al mateix joc al mateix temps que jo... I jo podia parlar amb ells. Va ser llavors que em vaig adonar que allò no era un joc i prou sinó una cosa molt millor.

[*inici*](#)

LA VANGUARDIA. 28.01.10

DEBATE. LOS RETOS EDUCATIVOS

¿QUO VADIS, SISTEMA EDUCATIVO?

R. OLLÉ, PRESIDENTE EJECUTIVO DE BUSINESS ENGINEERING SCHOOL LA SALLE-URL

Hace tiempo que la sociedad se pregunta por qué decrece el número de nuevos estudiantes universitarios decididos a cursar grados de ámbito tecnológico a pesar de la multitud de salidas profesionales que ofrecen. Las vocaciones de los jóvenes parecen ir por otros derroteros.

He aquí una respuesta razonable. Para empezar, es complejo proporcionar a los alumnos un aprendizaje real y duradero de algo que sea transferible a su futuro puesto de trabajo. El verdadero problema radica en la gran diferencia que hay entre aquello que se enseña en las aulas y lo que el alumno necesita para afrontar su periplo vital, tanto en el ámbito profesional como en el personal. En el caso de los estudios de ingeniería, la brecha es profunda.

Este fenómeno se conoce como "el problema de la transferencia del aprendizaje". En la medida en que la vida real no se parece en nada a un aula de escuela, es de esperar poca o nula transferencia. Por tanto, no nos ha de sorprender que muchos alumnos encuentren las clases irrelevantes o que a los recién graduados les cueste entrar en la dinámica empresarial. Una forma real y eficaz de aprender una profesión dentro del ámbito de la empresa es el método learning by doing (aprender haciendo), con toda seguridad un modelo educativo que garantiza la transferencia del aprendizaje al puesto de trabajo y al desempeño profesional.

Aún seguimos con la clase magistral y el estudio repetitivo de información y de teorías descontextualizadas como elemento formativo. Pero la ciencia cognitiva nos explica que para que el conocimiento se actualice de forma permanente, y que sea reutilizable de forma eficiente en el futuro, hace falta "vivir el aprendizaje como una experiencia real". John Adams dijo: "La educación ha de cumplir un doble objetivo, por un lado ha de ayudar a una persona a poder ganarse la vida. Por otro, la ha de ayudar a vivir de forma plena y feliz". Hoy, ¿cuántas de las asignaturas que se imparten en las universidades cumplen con alguna de las dos condiciones? Estoy convencido de que si la universidad, la empresa y la administración trabajan conjuntamente, con el ingenio necesario, conseguiremos que los alumnos estén motivados en las aulas, porque les garantizarán un proyecto de vida profesional.

[*inici*](#)

EL PAIS. 29.01.10

REPORTAJE

UN TRABAJO PARA VIVIR, NO UNA VIDA PARA TRABAJAR

Los jóvenes buscan empresas más flexibles y compatibles con su vida privada, pero encuentran precariedad - La generación criada en la prosperidad se da de bruces con la crisis

"¿Mimados? Eso es hablar desde la ignorancia. Mi generación no ha perdido la cultura del esfuerzo, ¿Cómo la vamos a perder? Con lo fastidiados que estamos..." Es lo que responde Rafael Palomar, un chico de 26 años de Segorbe, en Castellón, cuando le preguntan si cree que es verdad, eso que dicen en privado algunos

empresarios, y adultos en general, de que los jóvenes se han acomodado, que han perdido cierto espíritu de sacrificio que sí tenían sus padres porque ellos se han criado en una etapa de prosperidad histórica en España. Hasta ahora.

Rafael, de 26 años, responde rodeado de voces infantiles, en medio de una de las clases de música que imparte de lunes a sábado, un trabajo que combina con la orquesta con la que actúa cerca de 90 veces al año (los fines de semana y todo el verano); los ratos sueltos, cada semana, con la charanga de su pueblo y el grupo que tiene con sus amigos. Esto último, por amor al arte. A los estudios superiores de clarinete les dedica las mañanas. "Es verdad que el bienestar te hace más exigente, pero tenemos las mismas ganas o más de trabajar que nuestros padres, estamos dispuestos a todo", insiste.

Si uno pone en una charla de café el ejemplo de Rafael, con sus 26 años, sus dos empleos y sus estudios de música, acto seguido, cualquiera puede replicar con el ejemplo de un chico anónimo que busca empleo desde el sofá y acude a las entrevistas de su primer trabajo con los días de vacaciones y lo cerca que está el trabajo de su casa como inquietudes fundamentales.

No se puede pontificar sobre si esa masa heterogénea que forma la juventud es más o menos entregada que la de sus padres, más o menos acomodada. No hay estadísticas que midan cuestiones tan etéreas como el espíritu de sacrificio, así que el debate se asienta sobre un jardín de percepciones particulares.

Pero si algo constatan los sondeos de opinión, las empresas de selección de personal (antes, las ETT), que entrevistan a miles de ellos a diario, y los empresarios es que los menores de 30 años no quieren que el trabajo sea el centro de su vida, ni obedecer ciegamente las órdenes, que les importa cada vez más la conciliación de su trabajo con su vida privada. Aunque este deseo de partida choca con la precariedad laboral que sufre el joven y los bajos salarios. "Lo que es una trampa es comparar a los jóvenes de ahora con los de antes, lo que hay que comparar es una sociedad con la otra. Los valores que cambian son los de toda la sociedad", puntualiza Javier Elzo, catedrático de Sociología de la Universidad de Deusto.

Elzo ha codirigido la Encuesta Europea de Valores aplicada a España, que saldrá publicada dentro de unos meses, y adelanta una brecha en los 50 años: ante la afirmación de que el trabajo siempre es lo primero aunque signifique menos tiempo libre, el grado de rechazo aumenta cuanto menor es la edad. De la misma forma, a la cuestión de si hay que obedecer las órdenes de un superior sólo cuando se está de acuerdo, la mitad de los encuestados de 15 a 24 años respondió que sí, mientras que a partir de los 50 años el grado de adhesión baja 30%.

"No es negativo combinar el trabajo con el ocio, y cuando se habla de irresponsabilidad, hay que hablar de una sociedad entera desresponsabilizada, y eso es otra historia", reflexiona el sociólogo.

María Ángeles Tejada, responsable de especialidades de la empresa de selección de personal Randstad, constata que "ahora con la crisis ya no verbalizan las mismas exigencias de horario o vacaciones, pero esa inquietud sigue latente en sus decisiones: algunos de ellos escogen un trabajo, aunque sea menos interesante que otro, sólo porque se sale una hora antes, o porque está más cerca de su casa..." se lamenta.

Tejada defiende la conciliación, pero cree que en una sociedad en la que cada vez es más importante el esfuerzo, uno debe asumir que no siempre podrá cumplir su horario, y sobre todo, "en una primera etapa de vida laboral, en la que más se tiene que sacrificar, porque es cuando falta experiencia, para definir su proyecto profesional de futuro. Ellos son más cortoplacistas", razona.

Cuando la preparación, académica y de idiomas, ya se le presume a la generación más formada de la historia española, "un empresario elige por la actitud, porque la aptitud se da por descontada".

La cuestión es qué entiende cada uno por una buena actitud ante el trabajo. Muchos empresarios se le quejan a David Garrofé, responsable del área de empleo y secretario general de Cecot, una patronal formada por empresarios de la provincia de Barcelona: "Algunos critican mucho la predisposición que ven en los jóvenes, les motivan menos cosas, pero yo también les explico a ellos que la respuesta de esta gente joven cambia en función de cómo la empresa se compromete con ellos, que piden proyectos empresariales novedosos".

La palabra conciliación se empezó a utilizar no hace tantos años para definir la necesidad de las personas de combinar sus responsabilidades laborales con la atención a la vida personal, familiar y al tiempo libre, pero los nacidos en los ochenta han crecido oyéndola y eso acaba calando en su amasijo de inquietudes a la ahora de poner un pie en el mercado de trabajo.

Es lo que percibe Ignacio Buqueras, presidente de la Comisión Nacional para la Racionalización de los Horarios Españoles, una plataforma que pugna por potenciar la conciliación y una europeización de los horarios. "Vemos cómo, poco a poco, está entrando esta cultura, una escala de prioridades diferente, la gente joven, además de trabajar, tiene claro que quiere hacer deporte, seguir cursos de formación...". Buqueras, empresario, destaca que

"el espíritu de sacrificio es necesario, pero eso no significa echar más horas, la cultura del presentismo es tercermundista, una cosa es el compromiso con la empresa y otra la fidelidad perruna". Si a Xavi T. le ofrecieran un 20% más de salario por cambiar de trabajo, lo rechazaría. ¿Y un 30%? "También. ¿De qué me serviría ganar ese dinero si no podría gastarlo en lo que me gusta? Yo trabajo para vivir y no al revés", se pregunta. Este apasionado del atletismo y los viajes, informático de profesión, tiene ya 35 años, pero apunta desde hace años una forma diferente de afrontar la vida. Negoció con su empresa cobrar un mes menos de salario a cambio de tener un mes más de vacaciones, para poder realizar dos de sus largas travesías. Entra a trabajar lo más pronto posible con el fin de entrenar por la tarde. "También soy flexible, si un día hay que estar más tarde, me organizo y estoy".

Con una tasa de paro del 22% para los jóvenes de 25 a 29 años, y del 34,65% para los de 20 a 24, las reacciones en una entrevista de trabajo cambian. "Antes, cada candidato podía elegir entre tres y cuatro ofertas y ahora sólo tiene una y no sabe cuándo llegará otra, así que empieza a aceptar cosas que antes no quería", explica Encarnación Maroño, de Adecco. "Pero eso no significa que hayan cambiado sus valores, los jóvenes no quieren ser medidos por las horas de trabajo sino por sus objetivos, y no quieren que su vida gire en torno al empleo. Además, ahora, cambiar, pasar por varias empresas, está bien visto", añade.

La de los menores de 30 es una generación de gran caída demográfica, posterior a la del baby boom, que empezó a tener estudios superiores y, aun así, "para su perplejidad, sufrió mucho al entrar al mercado de trabajo", apunta Julio Camacho, director del Observatorio de la Juventud, del Instituto de la Juventud Español (Injuve). "Y esta generación de ahora ya no está perpleja, creen que el trabajo es importante, pero han visto pasarlo mal a sus hermanos mayores y no consideran que sea el centro de su vida. También es una generación con un gran porcentaje de hijos únicos, al contrario que el baby boom", añade el investigador.

"Hablar de generaciones se ha puesto de moda", se sonríe Camacho, pero el conflicto entre unas y otras no es nuevo. "Siempre que se avecinan cambios sociales, los mayores tienen reproches para sus jóvenes", resalta el investigador. Camacho advierte del peligro de "profundizar" en las brechas a la hora de catalogar a los jóvenes, a veces de forma despectiva: "La distancia siempre la ponemos nosotros respecto a ellos, y con las etiquetas del ni ni (en referencia al porcentaje de jóvenes que ni estudia ni trabaja), estamos ahondando la brecha, cuando hay que hacer lo contrario".

Cuando la crisis se comenzó a notar en España, el empresario Josep Maria Pujol Artigas, dueño de una industria de componentes para la automoción, una de esas multinacionales catalanas, con solera, participó en un debate sobre cómo afrontar la crisis. Lejos de reformas, de ayudas, lo que más destacó Pujol fue la necesidad de "recuperar la cultura del esfuerzo en la nueva generación, desde la escuela".

Al utilizar el verbo volver uno da por hecho que esa cultura existía antes y ahora no. Pujol profundiza en ello: "El valor del esfuerzo no impera demasiado en la sociedad española en general, esta crisis ha venido motivada por gente dispuesta a forrarse rápido, por ejemplo, pero se nota más en la gente joven".

Si el empresario se sentase a hablar con Rafael Palomar, el chico de Castellón, y José Luis Arroyo, el vicepresidente del Consejo de la Juventud, el debate resultaría interesante. Arroyo asegura que "el compromiso de un joven con la empresa estará en relación con las condiciones del empleo, si es precario o no, con la edad, con la rotación, con las condiciones... Y eso no tiene nada que ver con la edad, sino con el mercado de trabajo", destaca.

Si en una empresa saben algo de trabajadores jóvenes es la cadena textil Mango. La plantilla de la multinacional en los servicios centrales tiene una media de edad de 31 y 32 años, y si se incluyen las miles de tiendas que posee la firma, la media baja hasta los 26 o 28 años. Enric Solé, responsable de formación y desarrollo del departamento de recursos humanos, cree que "han cambiado las reglas de juego, la gente joven reclama un tipo de liderazgo más participativo, de colaboración, se sienten más cómodos con estructuras más planas y quieren sentirse responsables de lo que hacen, pero no se esfuerzan menos". Además, "el compromiso se tenía antes hacia la empresa y ahora se tiene a hacia los proyectos de trabajo, que tienen que resultar interesantes".

Si en algo coinciden todos aquellos que trabajan con jóvenes, es que la preocupación por la flexibilidad de horario es mayor de lo que había sido hasta ahora para nadie. "Antes, lo primero era saber cuánto iban a ganar, pero ahora también se pregunta por la flexibilidad, por una adaptación individualizada de la jornada", apunta Garrofé. No hay diferencia entre chicos y chicas en este terreno, la brecha entre lo que piden unos y otros comienza a notarse a partir de los 30 o 35, según su experiencia, cuando forman una familia.

Mauro Torres, un becario de 26 años del Instituto Cervantes en Madrid, reconoce que su generación "no tiene apatía, pero sí más exigencias, y eso es bueno porque, cuando se consiguen, acaban convirtiéndose en derechos sociales y se extienden a todo el mundo". Encarna Maroño concluye: "Dentro de 10 años, ellos serán los nuevos directivos, con una nueva forma de afrontar la vida, ni mejor ni peor".